



## เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่จะกล่าวไว้ในบทนี้ เกี่ยวข้อง กับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั่ว ๆ ไป และกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

### กิจกรรมเสริมหลักสูตรทั่วไป

#### 1. ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Curricular Activities) กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Extra Activities) กิจกรรมโรงเรียน (School Activities) กิจกรรมกึ่งหลักสูตร (Semicurricular Activities) กิจกรรมครูและนักเรียน (Teacher Student Activities) กิจกรรมพัฒนาการ (Developmental Activities) กิจกรรมชีวิตในโรงเรียน (School - Life Activities) กิจกรรมโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์ (Creative School Activities) หลักสูตรที่สาม (The Third Curricular) กิจกรรมกลุ่ม (Group Activities) และกิจกรรมนักเรียน (Student Activities) ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้เรียกกิจกรรมทุกประเภทที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนในหลักสูตรมัธยมศึกษาปัจจุบัน

นักการศึกษาของไทยเช่น หนู แลวงศักดิ์ (2513 : 3) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2517 : 3-4) ปัญญา บุณนาค (2519 : 79) ประภาพรรณ สุวรรณคู่ช (2524 : 48) และสุจริต เพียรชอบ (2525 : 171) ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์ตลอดจนพัฒนาการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ ความสนใจ ความสามารถ และ

ความถนัด ไม่มีการให้คะแนนหรือหน่วยกิต นอกจากนี้ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2517 : 3-4) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า "ในการจัดกิจกรรมนั้นจะต้องมีผู้อุปถัมภ์ ซึ่งอาจจะเป็น โรงเรียนหรือองค์การภายนอกที่โรงเรียนเห็นชอบด้วยสนับสนุน"

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้นนี้สรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร ก็คือกิจกรรมทุกประเภทที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนตามหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สอดคล้องเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมความถนัด ความสนใจ ความรอบรู้ ความบันเทิง และพัฒนาการของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน เป็นกิจกรรมที่จัดและดำเนินการโดยนักเรียน ด้วยความเห็นชอบของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้การอุปถัมภ์การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปโดยสมัครใจ ไม่มีการบังคับและไม่มีการให้คะแนนหรือหน่วยกิตที่จะช่วยให้สำเร็จการศึกษา

## 2. ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สุรินทร์ สรรสิริ (2503 : 687-90) กล่าวถึงประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า เริ่มมีขึ้นตั้งแต่ในสมัยกรีกโบราณ สถาบันอคาเดมี (Academy) ของพลาโตได้ให้นักเรียนจัดกลุ่มทำกิจกรรมและช่วยกันดูแลทรัพย์สินของทางสถาบันด้วย ต่อมาอริสโตเติลก็ได้นำวิธีการนี้ไปใช้กับนักเรียนในสถาบันไลเซียม (Lisium) โดยถือว่าการให้นักเรียนทำกิจกรรมเป็นการให้การศึกษาในเรื่องศิลปะของการอยู่ร่วมกัน ในอาณาจักรกรีกโบราณชาวเอเธนส์ซึ่งยกย่องนักปราชญ์ก็จัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านความรู้ เช่น จัดให้มีการพูดอภิปรายโต้เถียงกันตามสภา (Forum) ชาวสปาร์ตาก็ยกย่องนักรบก็ฝึกเด็กของตนด้วยกิจกรรมที่ทำให้ร่างกายมีความแข็งแรง อดทน และมีความกล้าหาญ เช่น การแข่งขันกีฬา เมื่ออาณาจักรกรีกเข้าสู่ยุคเสื่อมก็ไม่มีการจัดกิจกรรมในสถาบันศึกษา เช่น เดิมอีก ในสหรัฐอเมริกาในยุคที่เริ่มบุกเบิกทวีปอเมริกาก็ไม่มีการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนในโรงเรียน เพราะสมัยนั้นทุกคนต้องทำงานหนักเพื่อความอยู่รอดและการก่อสร้างตัวให้เป็นปึกแผ่น เด็ก ๆ ทุกคนต้องช่วยงานพ่อแม่ บรรยากาค่าในโรงเรียนของยุคนั้นจะมีลักษณะที่เคร่งเครียด เหมือนสังคมภายนอกโรงเรียน ต่อเมื่อสังคมอยู่ในสภาพที่มั่นคงพอสมควรแล้วจึงมีผู้ริเริ่มและให้การสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียนเมื่อประมาณกลางศตวรรษที่ 19 ในระยะแรก ๆ มีกิจกรรมทางด้านการกีฬาขึ้นก่อน แล้วจึงขยายตัวกว้างขวางขึ้นในด้านอื่น ๆ เช่น กิจกรรมการละคร

การเดินร่ำ การโต้วาที เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เริ่มแพร่หลายในระดับมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยก่อน แล้วจึงเป็นที่ยอมรับของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาจนกระทั่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของหลักสูตรในปัจจุบัน

ในประเทศไทยได้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คือได้มีการแข่งขันกีฬา การฝึกพูด และการแสดงละครขึ้น หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประมาณ พ.ศ. 2490-2500 ได้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นบ้าง เนื่องจากนักการศึกษาไทยที่กลับมาจากสหรัฐอเมริกาได้นำความคิดในด้านการศึกษาแผนใหม่มาใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของไทย ประมาณ พ.ศ. 2490 โรงเรียนศึกษานารี ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดธนบุรี ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้น โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 4 ประเภทคือ หมวดความรู้ หมวดการบ้าน หมวดกีฬาและหมวดบันเทิง นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมในหมวดใดหมวดหนึ่งหรือสองหมวด มีกิจกรรมประเภทเดียวกับการปาฐกถา โต้วาที การแสดงละครและอื่น ๆ หลังจาก พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา โรงเรียนมัธยมศึกษาของไทยก็ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นอย่างกว้างขวาง (สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย 2523 : 196)

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระยะแรกนั้นไม่ได้รับความสำเร็จมากเท่าใดนัก เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นต้องขังกลงในปี พ.ศ. 2519 เนื่องจากปัญหาทางการเมือง ในปัจจุบันการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้เริ่มมีการฟื้นฟูขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากการจัดหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาปีพุทธศักราช 2521 ได้มีการกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ด้วย คือให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบต่อ 1 ภาคเรียน และได้มีการกำหนดระบบบริหารโรงเรียนโดยมีตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมนักเรียน และหัวหน้าหมวดกิจกรรม อยู่ด้วย เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนโดยเฉพาะ (ประภาพรธณ สุวรรณหุชัย 2524 : 50-51)

### 3. ประเภทของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ก. กิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

แฮร์รี่ แมคคาวน์ (Harry McKown 1956 : 7-8) ได้แบ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นออกเป็น 8 ประเภทได้แก่ กิจกรรมประเภทการประชุม (Assembly) กิจกรรมกลุ่มที่จัดตอนกลางคืน (Club Night) กิจกรรมประเภทการสมาคมและการพักผ่อน (Social and Recreation) กิจกรรมประเภทการรวมกลุ่ม (Joint Programs) กิจกรรมประเภทแลกเปลี่ยนสิ่งของ ความรู้ หรือความสนใจ (Club Exchanges) กิจกรรมประเภทการช่วยพัฒนาสถานศึกษา (Replacing and Repairing School Property) กิจกรรมประเภทเสริมสร้างการเรียนการสอน (Club as Assistants to the Teachers) และกิจกรรมประเภทการผลิตและจำหน่ายสิ่งของ (Making and Selling Articles) ในแต่ละประเภทย่อยของกิจกรรมเหล่านี้ประกอบไปด้วยชุมนุมต่าง ๆ

ข. กิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นาราน เบลานท์ และ เออเบิร์ต เคลาส์ไมเออร์ (Nathan Blount and Herbert Klausmeier 1965 : 535) ได้จำแนกกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายออกเป็น 6 ประเภทคือ

1. กิจกรรมประเภทด้านวิชาการ งานอดิเรก การให้บริการ และการรวมกลุ่มเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน (Subject affiliated, hobby, service and honor clubs)

2. กิจกรรมประเภทที่จัดขึ้นเฉพาะนักศึกษาชายหญิงและกิจกรรมลับเฉพาะกลุ่ม (Fraternities, Sororities and Secret Societies)

3. กิจกรรมประเภทการปกครองและการบริหาร (School Government and Assemblies)

4. กิจกรรมประเภทกรีฑา ดนตรี ละคร ศิลปะ และหนังสือพิมพ์ (Athletics, Music, Dramatics, Art and School Publications)

5. กิจกรรมการเข้าสมาคม (Social Activities)

6. กิจกรรมประเภทการอยู่ค่าย (School Camping)

ค. กิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา

เฮนรี อาร์บัคเคิล (Henry Arbuckle 1968 : 250-258)

แบ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. กรีฑา (Athletics)
2. กิจกรรมเฉพาะนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง (Fraternities and Sororities)
3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมทางศาสนา (Religious Clubs) ชุมนุมทางด้านวิชาการ (Departmental Clubs) ชุมนุมละคร (Dramatic Clubs) ชุมนุมหนังสือพิมพ์ (Publications) ชุมนุมปาฐกถาและโต้วาที (Debating Societies) ชุมนุมทางการเมือง (Political Clubs) เป็นต้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2517 : 7-8) ได้จัดแยกประเภทการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นตามสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ในประเทศไทย ดังนี้คือ

1. การปกครองหรือการบริหาร เช่น สภานักเรียน กรรมการนักเรียนของโรงเรียน หัวหน้าชั้น เป็นต้น
2. การบำเพ็ญประโยชน์ เช่น กลุ่มอาสาสมัครทำงานในห้องสมุด กลุ่มรณรงค์เพื่อความสะอาด เป็นต้น
3. การกีฬา เช่น ชุมนุมฟุตบอล ชุมนุมแบดมินตัน เป็นต้น
4. ด้านวิชาการ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น
5. การพิมพ์ เช่น ชุมนุมที่จัดทำหนังสือประจำโรงเรียน วารสารของชุมนุมวิชาการ เป็นต้น
6. การประชุม เช่น นักเรียนจัดบรรยายหรืออภิปรายกันเอง เชิญบุคคลภายนอกมาบรรยายหรือปาฐกถา
7. การรื่นเริง หรือสันทนาการ เช่น ชุมนุมละคร ชุมนุมดนตรี ชุมนุมศิลปะโอร่า เป็นต้น
8. กิจกรรมเบ็ดเตล็ดที่จัดขึ้นตามความสนใจของนักเรียน เช่น ชุมนุมละเล่นเล่นมบาย ชุมนุมถ่ายภาพ ชุมนุมละเล่นแมลง เป็นต้น

นอกจากนี้ในคู่มือการวัดกิจกรรมนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 2)

ก็ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนักเรียนออกเป็น 10 ประเภทคือ

1. กิจกรรมลูกเสือ หรือยุวกาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์
2. กิจกรรมคำสอนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

#### 4. จุดมุ่งหมายของการวัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 1) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

นักเรียนไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้เป็นผู้ระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ คำสอนา พระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเสียสละในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขต

ของกฎหมาย

5. เพื่อให้มีความขบขันในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์ วัฒนธรรม

อันดีงามของชาติไทย

6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ

7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัด และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์



8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจและให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
9. เพื่อให้รู้จักปัญหาประโยชน์ต่อสังคมและสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ
10. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม
11. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียนเป็นสำคัญ มุ่งที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติไทยให้มีคุณธรรม ระเบียบวินัย ความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ คำล้นา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนการดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย เพื่อความเป็นเอกราชความมั่นคงของชาติตลอดไป

#### 5. ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษารเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้นส่วนใหญ่มุ่งที่จะพัฒนานักเรียนในด้านเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญ ส่วนการพัฒนาในด้านอื่น ๆ จะได้รับการพิจารณาองลงมา แต่ความมุ่งหมายในการผลิตกำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศนั้นต้องการกำลังคนซึ่งมีประสิทธิภาพในการประกอบกิจการและความสามารถที่จะปรับตัวตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งซึ่งจะช่วยพัฒนานักเรียนได้ทุกด้าน ดังนั้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้นักเรียนด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ (วันนอร์ มะทา 2523 : 1-2)

1. เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียน ซึ่งต้องการการยอมรับของบุคคลในวัยเดียวกัน การเป็นสมาชิกของกลุ่ม ความสำเร็จ การยกย่องชมเชย การฝึกทักษะ ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ การอยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งอบอุ่นเป็นมิตรและเข้าใจกัน เพื่อทดแทนสิ่งที่ตนเองขาด เช่น ความสามารถในการเรียน ความสามารถในการเล่นกีฬา เป็นต้น
2. เพื่อดึงเอาความสนใจ ความสามารถพิเศษและความกระตือรือร้นของนักเรียนให้แสดงออกมา เช่น กิจกรรมทางด้านการจัดทำหนังสือ ดนตรี วาดเขียน และ

กิจกรรมซึ่งมีการแข่งขัน นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ปรากฏให้เห็นก็ต่อเมื่อมีอิสระในการเลือกทำ ทำโดยสมัครใจ และตระหนักในความรับผิดชอบต่อกิจกรรมนั้น ๆ

3. เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและตนเอง เพราะเมื่อนักเรียนมีกิจกรรมซึ่งตนเองสนใจร่วมทำกับเพื่อน ก็จะไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติผิดต่อสังคม นอกจากนี้ยังอาจเกิดความสนใจใหม่ ๆ ขึ้น เพราะได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือน ๆ กัน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรบางประเภทอาจช่วยให้นักเรียนได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายภาคหน้า

4. เพื่อเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีงามระหว่างนักเรียน และนักเรียนกับครูอาจารย์เพราะการได้ทำงานร่วมกันทำให้บุคคลได้มีโอกาสรู้จักกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชักถามความเข้าใจ และข้อเท็จจริงซึ่งแต่ละฝ่ายต้องการรู้ แต่สำหรับตัวครูอาจารย์นั้นจะระมัดระวัง เรื่องการวางตนให้ถูกต้องกับบรรยาบรรณของอาชีพและวัฒนธรรมอันดีงาม

5. เพื่อช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของเด็กนอกเหนือไปจากการเรียนในชั้นเรียน ครูหรืออาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องปล่อยให้เด็กมีโอกาสจัดทำกันเอง มีโอกาสเลือกและประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากเด็กจะต้องการความช่วยเหลือบางประการ เพราะถ้าครูเข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไป สภาพของการจัดกิจกรรมก็จะไม่แตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียน

#### 6. หลักในการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ลูจริต เพียรชอบ (2525 : 176-178) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ควรพิจารณาไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. ความคิดริเริ่ม หรือการรวมกลุ่มของนักเรียนที่จะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นนั้น ควรจะมาจากตัวของนักเรียนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง ครูไม่ควรเป็นผู้สั่งการหรือพยายามจัดขึ้นเอง โดยที่นักเรียนยังไม่พร้อมหรือไม่มีความปรารถนาที่จะทำกิจกรรม

2. ผู้บริหาร อาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า นักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน เป็นบุคคลสำคัญที่โรงเรียนมีภาระที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ นักเรียนควรจะมีสิทธิเสรีภาพในการคิดการทำกิจกรรม และในขณะเดียวกันก็มีหน้าที่ที่จะฝึกฝนตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนจึงควรจัดบรรยากาศและเตรียมตัวนักเรียนไปในวิถีทางที่เป็นประชาธิปไตย



3. การร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนควรเป็นไปด้วยความสมัครใจ นักเรียนควรมีเสรีภาพในการเข้าเป็นสมาชิกขุมนุมกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่มีการบังคับ บรรยากาศในการจัดกิจกรรมดี มีความเป็นกันเองในหมู่มวลชนสมาชิก และระหว่างสมาชิกกับอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม อย่างไรก็ตามทางโรงเรียนไม่ควรปล่อยให้ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากเกินไป ควรเป็นสมาชิกขุมนุมกิจกรรมเพียงภาคการศึกษาละ 1 ขุมนุมเท่านั้น แต่ถ้านักเรียนมีความสนใจมากก็อาจอนุญาตให้เป็นสมาชิกของขุมนุมได้ไม่เกิน 2 ขุมนุม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างจริงจังและได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่
4. โรงเรียนควรจะได้รับรู้รับทราบกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งหมดที่จัดขึ้นในโรงเรียนและจะต้องให้การอุปถัมภ์ด้วยการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ เช่น จัดอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมที่เหมาะสม สถานที่ อุปกรณ์ และงบประมาณเท่าที่จะพอจัดให้ได้
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นควรสอดคล้องกับปรัชญา และนโยบาย และไม่ขัดกับกฎหมายของบ้านเมือง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม
6. การจัดกิจกรรมนั้นควร เริ่มจากกิจกรรมเล็ก ๆ ไปสู่กิจกรรมใหญ่ ตามที่โรงเรียนสะดวก ทั้งนี้เพื่อจะได้จัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจอย่างแท้จริง เป็นการสนองความสนใจและความถนัดของนักเรียน โปรแกรมและกิจกรรมที่จัดขึ้นควรเป็นไปในทางสร้างสรรค์ เพื่อนักเรียนจะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
7. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสม ควรจัดนอกเวลาเรียน อาจจะเป็นระหว่างพักรับประทานอาหารกลางวัน ตอนเย็น หรือในวันหยุด ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เสียเวลาเรียน ครูไม่ควรให้นักเรียนขาดเรียนเพื่อไปทำกิจกรรม แต่ถ้าหากมีความจำเป็นที่จะต้องจัดในเวลาเรียนบ้างก็ควรให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
8. อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมควร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดในกิจกรรมที่ตนจะให้คำปรึกษา มีบุคลิกภาพดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเองกับนักเรียน สามารถทำงานร่วมกับนักเรียน มีความเป็นนักประชาธิปไตยตลอดจนเสียสละ เวลาที่จะอยู่ร่วมกิจกรรมกับนักเรียนได้
9. โรงเรียนควรวางแผนการ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นอย่างดี มีโครงการ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว แต่ละขุมนุมอาจารย์ที่ปรึกษาควรจะได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้วางแผนร่วมด้วย นักเรียนควรจะได้มีโอกาสบริหารกิจกรรม ฝึกการตัดสินใจ เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม และความเป็นนักประชาธิปไตย

10. เมื่อชุมนุมกิจกรรมได้ร่วมกันร่างระเบียบข้อบังคับใด ๆ ขึ้น ทั้งครู อาจารย์ที่ปรึกษา และมวลสมาชิกควรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับนั้น ๆ โดยทั่วกัน ไม่ควรจะมีผู้ใดได้รับอภิสิทธิ์พิเศษ การดำเนินงานของชุมนุมกิจกรรมควรมีระเบียบระบบ มีการดำเนินงานอย่างรัดกุม สม่ำเสมอ และทางโรงเรียนควรจะได้รับทราบความเคลื่อนไหวในการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อทุกฝ่ายจะได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนได้อย่างเต็มที่

11. กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในแต่ละชุมนุมควรน่าสนใจเป็นประโยชน์แก่มวลสมาชิก และควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ประหยัดเป็นสำคัญ ควรมีบัญชีรายรับรายจ่ายไว้เป็นหลักฐาน และให้มวลสมาชิกได้รับรู้เรื่องการใช้จ่ายของชุมนุมด้วย

13. แต่ละชุมนุมควรมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าในปีหนึ่ง ๆ หรือในภาคเรียนหนึ่ง ๆ ได้จัดกิจกรรมใดขึ้นบ้าง ได้ผลเป็นอย่างไร และนำผลที่ได้จากการประเมินมา เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของชุมนุมให้ดีขึ้น

14. ทางโรงเรียน คณะครู อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองควรมีมติเห็นชอบที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร ควรให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมอย่างเต็มที่

## 7. การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การประเมินผลในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะผลจากการประเมินผลจะเป็นสิ่งที่จะท่อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมนั้นมีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสได้สำรวจดูความสนใจ ความต้องการของสมาชิก และข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในการจัดกิจกรรมในปีต่อไปให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลที่ดีนั้นควรจะทำหลาย ๆ วิธี เพื่อจะได้ข้อมูลใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ในวิธีการประเมินผลควรที่จะประเมินจากบุคคลทุกกลุ่มซึ่งมีส่วนรับรู้หรือร่วมในการจัดกิจกรรมนั้น ๆ

วันนอร์ มะทา (2523 : 18-19) เล่นวิธีการประเมินผลไว้ดังนี้คือ

1. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสรุปผลโครงการ ศึกษาความสำเร็จ และข้อบกพร่องในการจัดดำเนินงาน

2. ลุ่มลึมาชิกตอบแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรม
3. รับฟังข้อคิดเห็นจากครู-อาจารย์ ซึ่งมีความสนใจในการจัดกิจกรรม
4. รับฟังการวิเคราะห์ผลงานจากผู้บริหาร หลังจากทีสรุปเสนอผลโครงการแล้ว

การประเมินผลการจัดกิจกรรมควรวาง เกณฑ์และแบบฟอร์มให้ใช้เหมือนกันทุกชุมนุม หรือชมรม การประเมินผลควรประเมินจากการจัดกิจกรรมทุกครั้ง และสรุปการประเมินผล การจัดกิจกรรมให้ เสร็จสิ้นก่อนสิ้นปีการศึกษา เพื่อ เสนอให้สถานศึกษาได้ทราบผลการดำเนินงาน พร้อมกับบัญชีรับ-จ่าย

ในการที่จะเริ่มดำเนินการจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นใหม่ ควรพิจารณาถึงเกณฑ์ในการ พิจารณา เพื่อเป็นการประเมินผลอย่างคร่าว ๆ ว่าการจัดกิจกรรมนั้นจะได้รับความสนใจและ สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ นักเรียนในด้านใดบ้าง เกณฑ์ซึ่ง อาจจะนำมาใช้ ได้คือการตั้งคำถาม ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมเป็นที่สนใจของนักเรียนในระดับนั้นหรือไม่
  2. กลุ่มคนในสถานศึกษามีความเข้าใจ เรื่องกิจกรรมนั้นเพียงใด
  3. กิจกรรมนั้นจะสร้างเสริมการเรียนการสอนหรือไม่
  4. กิจกรรมนั้นจะสามารถช่วยทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเข้าใจในสิ่ง ซึ่งเป็นรากฐานเพียงใด
  5. กิจกรรมนั้นจะช่วยทำให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้นหรือไม่
  6. กิจกรรมนั้นจะช่วยพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียนเพียงใด
  7. กิจกรรมนั้นจะเป็นเครื่องทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งใหม่เพิ่มขึ้นอีกหรือไม่
8. ประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ว่ามีคุณประโยชน์ต่อการ พัฒนาตัวผู้เรียนเป็นอย่างไร

นาราน เบลานท์ และ เออเบิร์ด เคลาส์ไมเออร์ (Nathan Blount and Herbert Klausmeier 1965 : 535) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำ การรู้จักเคารพผู้อื่น การมีสุขภาพดี

มีความสุข มีทักษะในการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย มีอารมณ์มั่นคง มีความสามารถที่จะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีค่านิยมในเรื่องจริยธรรม กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้เด็กเรียนมีอารมณ์มั่นคง รู้จักค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนสร้างสัมพันธภาพกับคนในวัยเดียวกันหรือกับผู้อื่นได้ และยังช่วยให้เขามีโอกาสร่วมทำงานกับคนอื่นกว้างขวางขึ้น ทั้งกับเพื่อนนักเรียน ครูอาจารย์ และผู้ปกครอง

เคนเนธ วิลคอกซ์ (Kenneth Wilcox 1966 : 2) กล่าวว่า การเข้าร่วมการสังคึกกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเอาจริงเอาส่ง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานหรือการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา จะช่วยสร้างอุปนิสัยของแต่ละบุคคลได้

นักการศึกษาไทยก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกับนักการศึกษาต่างประเทศ โดยยอมรับในคุณค่าของการสังคึกกิจกรรมเสริมหลักสูตร วัลย์ ทรัพย์มี (2516 : 1) ให้ความเห็นว่าการสังคึกกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้เด็กเรียนใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์ มีเพื่อนมาก ช่วยพัฒนาความสามารถพิเศษ ช่วยให้เด็กเรียนเป็นพลเมืองดี และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ นอกจากนี้พัชรา จันทร์ประเสริฐ (2512 : 61-63) ยังมีความเห็นเช่นเดียวกับนักการศึกษาที่กล่าวข้างต้น โดยกล่าวว่า การให้การศึกษาแก่เด็กเพื่อต้องการให้เด็กพัฒนาตัวเองทุกด้านนั้น ทางโรงเรียนควรคำนึงถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนด้วย เพราะเนื้อหาวิชาทุกแขนงต่างมีความสำคัญยิ่ง แต่จะได้ผลสัมฤทธิ์และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ก็ต้องอาศัยกิจกรรมนอกหลักสูตรประกอบด้วย

จากข้อคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าทุกท่านให้การยอมรับในคุณค่าของการสังคึกกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่า เป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาตัวผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ยังจะช่วยสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี เพราะเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่มขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน การเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน ต้องอาศัยกิจกรรมเสริมหลักสูตร

#### กิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาอังกฤษ

1. จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 :

22) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจและพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองในด้านภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ.
3. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้นไป
4. เพื่อให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการเฝ้าหาความรู้และทักษะต่อไป
5. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่นอันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

นอกจากนี้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 40) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไว้ว่า

1. ให้มีพัฒนาการในด้านความรู้ และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารอย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามกาลเทศะ
2. เพื่อฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ให้ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันในงานอาชีพ และการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามวัยและศักยภาพของผู้เรียน
3. ให้มีพัฒนาการในการอ่าน และการฟัง เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และเพื่อพัฒนาความรู้สึกรักการอ่าน
4. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาอันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

จากจุดประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายดังกล่าวข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า เน้นที่การฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านอันได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะ และเพื่อส่งเสริมความ



เข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา การที่จะให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เหล่านี้ นั้นจะอาศัยเฉพาะการเรียนการสอนในชั่วโมงเรียนแต่เพียงอย่างเดียว นั้นย่อมไม่เป็นการเพียงพอ เพราะเวลาในแต่ละชั่วโมงนั้นมีจำกัดผู้สอนจึงมุ่งที่จะพัฒนาทักษะทางภาษา และเนื้อหา เป็นสำคัญ ส่วนการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ นั้นอาจถูกละเลย การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษจึงมีส่วนสำคัญในการที่จะเสริมพัฒนาทางด้านอื่น ๆ เช่น ความรู้ทางด้านศิลปะ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เป็นต้น

2. จุดมุ่งหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ จากเอกสารการคัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ และเอกสารจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา อาจสรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ และได้รับประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง เป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อความหมาย
3. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
4. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบ รู้จักปรับตัว รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของนักเรียน และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในหมู่คณะ
5. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และได้แสดงความสามารถพิเศษทางภาษาอังกฤษ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
6. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีคุณค่า และทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินในกิจกรรมที่จัดขึ้น
7. เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศิลปะ และขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาติเจ้าของภาษา



## งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เนื่องจากได้เป็นที่ยอมรับกันในวงการศึกษาแล้วว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นสิ่งที จำเป็นต่อระบบการ เรียนการสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงมีการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริม หลักสูตรหลายระดับด้วยกันทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ การวิจัยในประเทศไทยนั้นส่วนมาก จะเป็นไปในรูปการศึกษาสภาพปัญหา ความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมเสริม หลักสูตรโดยทั่วไป การวิจัยเฉพาะวิชายังมีน้อย เท่าที่ปรากฏส่วนมากเป็นการวิจัยเกี่ยวกับ กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา ภาษาไทยและสังคมศึกษา ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ นั้นยังไม่มีผู้ใด เคยทำมาก่อน อย่างไรก็ตามได้มีผู้วิจัยกล่าวถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษสอดแทรกอยู่ในงานวิจัยประเภทปัญหาการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษไว้บ้าง ผู้วิจัยจึงได้สรุปความคิดเห็นและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

### 1. งานวิจัยภายในประเทศ

ก. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั่วไป มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้คือ

วณิ ปัทมลิขิตสกุล (2511 : 36-42) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความ สันใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนสาม เล่มวิทยาลัย" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความสนใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในโรงเรียน สามเล่มวิทยาลัยในด้านที่เกี่ยวกับการ เป็นสมาชิกชุมนุม การดำเนินการ ระยะเวลา ความร่วมมือ และความต้องการจากการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ ผู้ที่สมควรจัดกิจกรรม ผลงานของชุมนุมที่ทำไปแล้ว รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตัวอย่าง ประชากร เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 จำนวนชั้นละ 120 คน รวม 600 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครู อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อสมัคร นักเรียนส่วนมากจะสมัครเข้า เป็นสมาชิกในชุมนุมต่าง ๆ เทอมละหนึ่งชุมนุม และจะร่วมกันจัด กิจกรรมในเวลาหลังเลิกเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายและวิธี ดำเนินการจัดกิจกรรม กิจกรรมควร เป็นไปตามความสนใจ แต่ไม่ควรให้นักเรียนขาดเรียนเพื่อ เื่อเวลา มาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

พูนศิริ เจริญพันธุ์ (2514 : 37-39) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจของนักเรียนสตรีศรีสุริโยทัยที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสนใจในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จำนวน 390 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดขึ้นมี 2 ประเภท คือสภานักเรียน และชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ ชุมนุมภาษาอังกฤษเป็นชุมนุมที่มีสมาชิกมากเป็นอันดับสองรองจากชุมนุมภาษาไทย การดำเนินงานของชุมนุมยังไม่มีระเบียบข้อบังคับโดยเฉพาะ ปัญหาที่พบคือนักเรียนไม่ให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เนื่องจากผู้ริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ อาจารย์หัวหน้าสายวิชามิใช่ครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกันจัด และมักจัดกิจกรรมในวันหยุดเรียน ซึ่งเป็นวันที่นักเรียนต้องการพักผ่อนและทำการบ้าน นอกจากนี้ไม่มีการวางแผนงานและโครงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการแก้ไขในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ความร่วมมือจากครู อาจารย์ และสมาชิก วิธีดำเนินงานของคณะกรรมการ เวลา การเงิน และสถานที่

สุภาพ สัตยานันท์ (2517 : 41-44) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปีการศึกษา 2517" โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 จำนวน 300 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ กิจกรรมของโรงเรียนแบ่งออกเป็น 8 ประเภทคือ ชุมนุมทางวิชาการ ชุมนุมเกี่ยวกับการบริการสังคม นิทรรศการ การอภิปราย การศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมเกี่ยวกับการประชุมสภานักเรียน และการทำหนังสือพิมพ์โรงเรียน การดำเนินงานนั้นอาจารย์และนักเรียนร่วมกัน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกคนละ 3 ชุมนุม แต่มีบางคนไม่ได้เป็นสมาชิกชุมนุมใดเลย เงินที่นำมาจัดส่วนใหญ่ได้จากการจัดฉายภาพยนตร์ ขายหนังสือ เป็นต้น นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่จัดน่าสนใจพอสมควร ประโยชน์ที่ได้คือ ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน ปัญหาที่พบคือมีเวลาน้อย เงินมีไม่เพียงพอที่จะจัดกิจกรรม ขาดอุปกรณ์กิจกรรมที่จัดขึ้นมีน้อยไป นักเรียนเสนอแนะว่าควรปรับปรุงกิจกรรมให้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น ควรได้รับความร่วมมือและความคิดเห็นจากทุกฝ่าย ควรจัดกิจกรรมในวันหยุดหรือตามความเหมาะสม ควรแจ้งวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับ ควรมีงบประมาณที่เตรียมไว้สำหรับจัดให้เพียงพอ

อัญชลี สุกนธา (2519 : 33-35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนโรงเรียนวัดบวรนิเวศ" โดยสุ่มตัวอย่างประชากรจาก

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 250 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนวัดบวรนิเวศได้มีกิจกรรม 2 ประเภทคือชุมนุมทางวิชาการและสภานักเรียน ชุมนุมที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ ชุมนุมสังคมศึกษาและชุมนุมวิทยาศาสตร์ นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะต้องการหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับครูและเพื่อนและเพื่อความสนุกสนาน ส่วนนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมก็เพราะกิจกรรมไม่น่าสนใจและไม่มีเวลา นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าครูและสมาชิกทุกคนควรมีบทบาทร่วมกันในการจัดดำเนินงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร และควรจัดกิจกรรมในเวลาว่างหลังจากเลิกเรียนแล้ว

นิตยา เปลื้องนุช (2519 : 74-75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในภาคกลางที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ใหญ่ ครู ครูที่ปรึกษา กิจกรรมนักเรียน นักเรียน และคณะกรรมการนักเรียน รวมทั้งสิ้น 468 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งต่างก็มีความเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมนักเรียน มีคณะกรรมการนักเรียนดำเนินงานร่วมกับครูที่ปรึกษา เงินที่ใช้จัดมาจากการหารายได้พิเศษ ค่าธรรมเนียมจากสมาชิก ระยะเวลาที่จัดไม่แน่นอน มีการติดตามผลงานบ้างเป็นบางครั้ง ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การเงิน สถานที่ และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลา ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนเท่าที่ควร นักเรียนไม่ค่อยแสดงออกและมีความเชื่อว่ากิจกรรมทำให้ผลการเรียนด้อยลง

ประภัสสร มโนรัตน์ (2519 : 110-112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในภาคเหนือที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวนทั้งสิ้น 618 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ครู และครูที่ปรึกษาต่างก็เห็นพ้องกันว่าประโยชน์มากในด้านส่งเสริมความรู้ในหลักสูตร สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน ช่วยแก้ปัญหาการใช้เวลาว่างของนักเรียนได้ แต่ครูมีความเห็นว่าช่วยแก้ปัญหาการปกครองและความประพฤติของนักเรียนได้ปานกลาง นักเรียนส่วนมากเห็นว่ากิจกรรมนักเรียนมีประโยชน์มากในด้านฝึกให้รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทำให้เป็นคนมีเหตุผล

อรวรรณ เวทยะเวทิน (2519 : 100-102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนส่วนมากมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ต่างได้ตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ใหญ่เห็นว่ากิจกรรมนักเรียนช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน และเสริมสร้างความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคมได้เป็นอย่างดี แต่มีความเห็นว่า กิจกรรมนักเรียนใช้แก้ปัญหาการใช้เวลาว่างของนักเรียนและเสริมสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนได้น้อย ครูส่วนมากได้ให้ความร่วมมือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ครูเคยติดตามผลงานเป็นบางครั้ง และมีความเห็นว่ากิจกรรมทำให้ผลการเรียนของนักเรียนด้อยลง นักเรียนส่วนมากจะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ โดยวิธีสมัครเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อยคนละ 1 ชุมนุม กิจกรรมที่นักเรียนสนใจเข้าร่วมมากที่สุดคือ กิจกรรมเกี่ยวกับสังคมและชุมนุมกิจกรรมทางด้านวิชาการ เป็นต้น

ลุ่มาสี แฉบเกาะ (2519 : 111-115) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 775 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วอาจารย์ใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน เพราะเห็นว่ากิจกรรมนักเรียนให้ประโยชน์แก่นักเรียนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เห็นว่าให้ประโยชน์ในด้านส่งเสริมความรู้ในหลักสูตรและส่งเสริมการทำงานในระบอบประชาธิปไตย ครูและครูที่ปรึกษามีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนและมีความเห็นว่า กิจกรรมนักเรียนมีคุณค่าและช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนเพราะเห็นว่ากิจกรรมนักเรียนมีคุณค่าให้ประโยชน์ทุกด้านมากเท่า ๆ กัน แต่ไม่ค่อยเห็นประโยชน์ในข้อที่ว่า กิจกรรมทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

วสันต์ พรหมบุญ (2522 : 46-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมการส่งเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ในด้านความมุ่งหมาย วิธีการคัด ประเภทของกิจกรรม การเข้าร่วม ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ผลของการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายในการคัดที่สำคัญคือ เพื่อ ส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเป็นผู้นำ ผู้ริเริ่มในการคัดกิจกรรมได้แก่ ฝ่ายบริหาร เงินที่นำมาคัดได้มาจากงบประมาณและเรี่ยไรจากนักเรียน .เวลาที่ดำเนินการขึ้นอยู่กับชนิดของ กิจกรรมหรือคัดในวันที่มีการเรียนการสอน ประเภทของกิจกรรมที่คัดขึ้นมี 9 ประเภท คือ กิจกรรมส่งเสริมการเป็นผู้นำและการปกครองตนเอง การบำเพ็ญประโยชน์และสังคมสงเคราะห์ คำล้นา และประเพณี สังคมและการเข้าสังคม การกีฬา การรื่นเริงหรือนันทนาการ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ลูกเสือและเนตรนารี วิชาการ ปัญหาในการคัดกิจกรรม คือ อาจารย์บางท่านไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ผู้ปกครองนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่าที่ควร นักเรียนไม่ให้ความสนใจ ไม่เข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2525 : 84-88) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการคัด กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตในการคัดกิจกรรมในบางกิจกรรม โดยมีครูใหญ่ ครู และนักเรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย ผู้ริเริ่มในการคัดกิจกรรมได้แก่ ครูใหญ่ ครู และ นักเรียนโดยการประชุมครูร่วมกันวางแผนและกำหนดโครงการของแต่ละกิจกรรมก่อนหน้าที่จะมี กิจกรรมเป็นคราว ๆ ไป . เวลาที่ใช้ในการคัดส่วนมากพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละ กิจกรรม งบประมาณส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากครูใหญ่ ครู และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการประเมินผลการคัดกิจกรรมนักเรียนทุกครั้ง โดยทางโรงเรียนประกาศ ผลของการคัดให้นักเรียนทราบ ผลของการคัดกิจกรรมที่ผ่านมาส่วนใหญ่คัดได้ดี ได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน ปัญหาที่พบได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ ขาดอุปกรณ์ สถานที่ที่จะคัดกิจกรรม ตลอดจนบุคลากรที่มีความรู้พิเศษใน ด้านต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ พลศึกษา เป็นต้น

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย มีผู้ทำวิจัยไว้ ดังนี้คือ



วีณา รัสเพ็ญ (2518 : 120-126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 72 คน นักศึกษา 600 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ริเริ่มในการจัดกิจกรรมคือ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ร่วมกับอาจารย์สอนและนักศึกษา นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมพอสมควร ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ศึกษาระเบียบและขอบข่ายของกิจกรรมให้แน่นอน ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะสนใจ แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกชุมนุมภาษาไทย เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อจะได้ประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการออกไปสอนจริง นักศึกษาเห็นว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยให้มีความเข้าใจบทเรียนดีขึ้น ประเภทของกิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้งกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษา หลักภาษาและวรรณคดี ปัญหาในการจัดกิจกรรม คือ นักศึกษายังไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม ขาดการติดต่อประสานงานระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เวลาในการจัดกิจกรรมและอุปกรณ์ในการจัดมีน้อย

สมลักษณ์ สุดหอม (2521 : 87-91) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมีความมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมในด้านความมุ่งหมาย วิธีการจัด การเข้าร่วมกิจกรรม ประเภทของกิจกรรมที่จัด ประโยชน์ของกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาสร้างเป็นโปรแกรมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ภาษาไทย 60 คน และนักเรียน 400 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยจัดขึ้นโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนได้มีความรู้และทักษะทางภาษาไทยดีขึ้น และเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตน ผู้ริเริ่มในการดำเนินการจัดกิจกรรมก็คือ อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทยร่วมกับนักเรียน เงินที่นำมาใช้จัดกิจกรรมส่วนใหญ่ได้จากงบประมาณ ขยายของและจำหน่ายบัตร เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมคือวันที่มีการเรียนการสอนประเภทของกิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา หลักภาษาและวรรณคดีไทย มีการประเมินผลทุกครั้งที่จัดกิจกรรม วิธีการประเมินผลได้แก่การสังเกต การเข้าร่วมกิจกรรมและผลงานของนักเรียน และนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป ปัญหาในการจัดกิจกรรมคือ นักเรียนไม่เข้าใจ ไม่สนใจ และไม่เห็นความสำคัญ



ของการจัดกิจกรรม อาจารย์บางส่วนไม่ให้ความร่วมมือ ขาดงบประมาณ เวลา และอุปกรณ์ อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าควรจะต้องมีการปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

ค. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้คือ

ยุทธธีรวัลย์ วณิชจินดา (2514 : 37-45) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา กับผลสำเร็จในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในชั้นมัธยม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ครูส่วนมากนิยมใช้ได้แก่ การให้นักเรียนติดตามข่าวความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สัปดาห์ข่าวประจำสัปดาห์ การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา กับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนแสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามีผลต่อการเรียนวิชานี้มาก นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะไว้อีกด้วยว่า ผู้บริหารควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นในโรงเรียน จัดหาอุปกรณ์ ปรับปรุงห้องสมุด จัดตารางเรียนให้เหมาะสม เพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดชุมนุมต่าง ๆ รวมทั้งการให้บริการและอำนวยความสะดวกโดยทั่ว ๆ ไป ในด้านตัวครูนั้นควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมความมั่นใจศรัทธาคำกล่าว ช่วยสำรวจความถนัดหาวิธีการให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกัน จัดการศึกษาที่นอกสถานที่โดยให้นักเรียนได้ฝึกฝนความรับผิดชอบในการเดินทางด้วยตนเอง ในด้านตัวนักเรียนควรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนใจและจริงจัง ผู้ปกครองควรเต็มใจและส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน ถ้าผู้ปกครองมีความชำนาญและความรู้ในด้านใดก็ควรมาร่วมกิจกรรมเป็นวิทยากรให้แก่ชุมนุมต่าง ๆ ด้วย

อัมพร ศิลารังษี (2515 : 84-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนลำริด" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงการดำเนินงาน ประเภทของกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาและนักเรียนโรงเรียนลำริดและความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะใน

การศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากครูสังกัดศึกษาศึกษาจำนวน 23 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 600 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา ทุก ๆ ฝ่ายให้ความร่วมมือในการศึกษากิจกรรมดีพอสมควร กิจกรรมที่นิยมมากที่สุดได้แก่ชุมนุมสังคมศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ครูมีความพอใจในผลการศึกษากิจกรรม และยังต้องการปรับปรุงต่อไป ในด้านการร่วมกิจกรรมของนักเรียน พบว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู เข้าใจและเห็นประโยชน์ในการร่วมกิจกรรม และเห็นว่าควรศึกษากิจกรรมในโอกาสที่สำคัญ ๆ ทั้งครูและนักเรียนเห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา ได้แก่ เวลาในการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษามีน้อยเกินไป และเสนอแนะให้เพิ่มเวลา อุปกรณ์การเงิน รวมทั้งการปรับปรุงสถานที่ศึกษากิจกรรมให้สะดวกยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นว่าการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ครู นักเรียน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ จะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ เห็นความสำคัญของการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา มีการวางแผนการศึกษากิจกรรมล่วงหน้า และควรนำข้อบกพร่องของผลงานที่จัดขึ้นแล้วนั้นไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาต่อไป

สันทรพร พ่วงเจริญ (2516 : 130-142) ได้ทำการวิจัยเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา วิธีการจัดการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาในการปรับปรุงการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน 59 คน และนักศึกษากจำนวน 700 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประเภทกิจกรรมที่วิทยาลัยครูนิยมจัดคือ กิจกรรมหมวดวิชา รองลงมาคือ กิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ ชุมนุมที่สำคัญคือชุมนุมสังคมศึกษา การศึกษากิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ มีน้อย และนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย นิยมจัดกิจกรรมในวันหยุดราชการ และวัดผลด้วยการอภิปรายในชั้นหรือในห้องประชุม ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าเหมาะสมสมควร อาจารย์เห็นว่า การศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาช่วยส่งเสริมความสามารถในการเรียนให้ดีขึ้น ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาคือ เวลาในการศึกษากิจกรรมมีน้อย อาจารย์เสนอแนะให้เพิ่มงบประมาณ เวลา อุปกรณ์ และหนังสือให้เพียงพอที่จะใช้ ส่วนนักศึกษา เสนอแนะให้วิทยาลัยจัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสม

ฉัตรฯ พงษ์ภักดิ์ (2519 : 98-84) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา และวิธีจัดกิจกรรมในวิทยาลัยครู 5 แห่ง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์จำนวน 50 คน และนักศึกษา 400 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ กิจกรรมที่วิทยาลัยครูต่าง ๆ จัดให้มีขึ้นคือ ชุมนุมวิชาการต่าง ๆ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละหมวดวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมนุมสังคมศึกษา การจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมไม่มากนัก ผลของการจัดกิจกรรมเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงอีกหลายประการ ปัญหาของการจัดกิจกรรมของอาจารย์คือไม่สามารถจัดกิจกรรมได้เต็มที่ เนื่องจากต้องทำการสอนและมีหน้าที่พิเศษมาก นอกจากนั้นยังขาดอุปกรณ์และความสะดวกเกี่ยวกับสถานที่ ในด้านของความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษานั้น ปรากฏว่าในวิทยาลัยครู 3 แห่ง ไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่อีก 2 แห่งมีความสัมพันธ์กัน

ประสิทธิ์ ปริกขิตตานนท์ (2518 : 101-115) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอนสังคมศึกษาจำนวน 37 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 600 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาน้อยมาก กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อช่วยการเรียนการสอนสังคมศึกษามากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมการนักเรียนของโรงเรียน และชุมนุมสังคมศึกษา ครูและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่ากำหนดจุดมุ่งหมาย การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม การแจ้งวัตถุประสงค์วิธีการดำเนินงานการแบ่งสายงาน การจัดกิจกรรมควรจัดให้มีขึ้นทุกครั้ง ทั้งครูและนักเรียนเห็นว่าหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาคือ ขาดอุปกรณ์ เวลา และเงินที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม

ง. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้คือ

ประทุม พุทธิวิณี (2518 : 38-40) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนตรอกจันทน์วิทยา" โดยมีวัตถุประสงค์จะศึกษาชนิดของกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิทยาลัย วิจัย ประโยชน์ที่ได้รับและปัญหา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียน จำนวน 112 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนตรอกจันทน์วิทยาสั่งตั้งชุมชนวิทยาลัย โดยมีครูและนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาเรียนร่วมกับวางแผนการศึกษากิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่มักจะเป็น ผู้ดำเนินงานกิจกรรม โดยใช้เวลาเรียนเป็นเวลาศึกษากิจกรรม มีการติดตามผลในบางครั้ง นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพราะต้องการหาความรู้ ความสนุกสนาน ปัญหาในการจัดก็คือ มีเวลาน้อย นักเรียนขาดประสบการณ์และความรู้ในการจัดกิจกรรม อุปกรณ์มีน้อย อย่างไรก็ตามก็ดีนักเรียนก็ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมโดยมีความเข้าใจและเข้าใจหาวิชาได้มากขึ้น

สุวิทย์ โศตรธนู (2522 : 111-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์" โดย มุ่งที่จะศึกษาวิธีดำเนินการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ความสนใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนและหาความสัมพันธ์ระหว่างผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์กับความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่เป็นอาจารย์จำนวน 57 คน และนักเรียนจำนวน 416 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายจำนวน 9 แห่ง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายดำเนินการโดยหัวหน้าสายวิชา ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการด้วย โดยใช้งบประมาณของโรงเรียนและจากที่เก็บได้ จากสมาชิก กิจกรรมที่จัดจะจัดในวันหยุดเรียนหรือตามเหตุการณ์สำคัญ มีการประเมินผลการศึกษา กิจกรรมทุกครั้งโดยให้อภิปรายและเขียนรายงานส่ง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมคือ เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อย ขาดงบประมาณในการจัด และขาดการติดต่อประสานงานที่ สัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักเรียน และให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารควรมีเจตคติ ให้ความสนใจ อย่างจริงจังในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ตลอดจนสนับสนุนในด้าน เวลา สถานที่ และงบประมาณ นอกจากนี้ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนจะต้องให้ความร่วมมือและมี ส่วนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมและโรงเรียนควรมีบริการแนะนำอาจารย์และนักเรียนถึงวิธีการ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ด้วย ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์กับความสนใจในการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จ. งานวิจัยในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้วิจัยไว้ดังนี้คือ

เมตตา บุญยากร (2513 : 100-103) ได้สำรวจปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็คือ ครูส่วนมากไม่ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษเลย ทั้งนี้เพราะขาดความรู้ ประสบการณ์ และเวลาในการจัด นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมากไม่สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่บรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้ และได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูว่า ควรพยายามศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และหาโอกาสที่จะจัดกิจกรรมดังกล่าวในโรงเรียนที่สอนอยู่เพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนให้มากขึ้น สำหรับผู้ปกครอง ควรพยายามเข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและให้ความร่วมมือกับโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนทั้งนี้เพื่อผลทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเอง

สันตรี คุปตะวาทีน (2521 : 70-73) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อปัญหาการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และนำความรู้ที่ได้จากการอบรมในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมาใช้ในโรงเรียนมากที่สุด ประเภทของกิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่คือการสดนิทรรศการ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษประการหนึ่งว่า ควรจัดกิจกรรมการสอนให้มากขึ้นเพื่อจะช่วยเหลือฝึกทักษะต่างๆ ในการเรียนภาษาและช่วยย้่าบรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อหน่าย

ทิพพดี อ่องแสงคุณ (2521 : 101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้าและหก เขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา" พบว่า ในด้านกิจกรรมเสริมการเรียนภาษาอังกฤษนั้น ผู้ปกครองนักเรียนส่วนหนึ่งให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า

1. โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมทางด้านภาษาอังกฤษ เช่น สดให้มีชุมนุมภาษาอังกฤษ



2. ให้มีวันภาษาอังกฤษสัปดาห์ละครั้ง ในวันนั้นนักเรียนต้องพูดภาษาอังกฤษ
3. เชิญวิทยากรที่มีความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษมาสอนเป็นครั้งคราว เพื่อเด็กจะได้เปลี่ยนบรรยากาศ และครูได้ความคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงการสอน
4. ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ควรร่วมกันจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี
5. ควรจัดให้มีการพบปะพูดคุยกับชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษ หรือสัปดาห์คนศึกษาต่างประเทศทั่วโลก ๆ
6. ควรจัดให้นักเรียนเรียนพิเศษในวันหยุดเพราะจะทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น และผู้ปกครองพอใจ
7. ควรจัดให้นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษอ่อน เรียนซ่อมเสริม
8. จัดให้นักเรียนได้ชมภาพยนตร์ที่ใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ผู้ปกครองยัง เสนอแนะให้โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการทางภาษาให้นักเรียนได้เข้าฝึกอย่างห้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และควรจัดพจนานุกรม ของเล่นทางภาษา หนังสือภาษาอังกฤษที่ใช้ค้นหง่าย ๆ และมีรูปภาพประกอบไว้ในห้องสมุดของโรงเรียน

ขุ่ยรัตน์ อุ่นพิกุล (2524 : 77-178) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาของการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดร้อยเอ็ด" พบว่า ปัญหาหนึ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็คือ การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณในการจัด นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมภาษาอังกฤษเพราะเห็นว่าเป็นการเพิ่มงานให้กับตนเอง ผู้ช่วยควบคุมกิจกรรมมีน้อยและไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ในด้านการจัดกิจกรรมนั้นครูส่วนมากจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเป็นผู้ช่วย มีการจัดชุมนุมภาษาอังกฤษ ประเภทของกิจกรรมที่จัดได้แก่ การจัดตกแต่งป้ายนิเทศประกอบบทเรียน จัดให้มีการเล่นละคร หุ่น หรือการแสดงบทบาทสมมติ

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2525 : 67-69) ได้ทำการวิจัยปัญหาและความต้องการเพื่อปรับปรุงการสอนของครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษนั้น ครูส่วนมากคิดว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมีความจำเป็น วิธีการจัดกิจกรรมนั้นครูส่วนมากจัดเป็นนิทรรศการ เกี่ยวกับภาษา



อังกฤษในบางโอกาส รองลงมาจัดกิจกรรมประเภทเกม นอกจากนี้ยังมีการจัดชุมนุมภาษาอังกฤษ สดแนะแนวเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ จัดกิจกรรมในวันสำคัญ จัดกิจกรรมร้องเพลง นำนักเรียนไปชมนิทรรศการที่โรงเรียนอื่น ทำสมุดภาพ ประกวดอ่านและคัดภาษาอังกฤษ ปัญหาในการจัดกิจกรรม ได้แก่ ไม่มีงบประมาณ ไม่มีเวลา ไม่มีความรู้ในการจัดกิจกรรม ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม และสิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้จัดกิจกรรม

## 2. งานวิจัยในต่างประเทศ

✓ โรเบิร์ต ฮัมฟรีย์ (Robert Humphrey 1960 : 125-126) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการร่วมกิจกรรมของนักเรียนชายและหญิงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากนักเรียนจำนวน 600 คน รวมทั้งผู้ปกครอง ครู และเจ้าของโรงเรียน นักเรียนที่เลือกมาศึกษาอยู่ในเกรด 5 จาก 8 โรงเรียนและมีฐานะเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. กิจกรรมนอกห้องเรียนที่จัดกันมากที่สุดคือ กิจกรรมด้านสังคม การท่องเที่ยว กิจกรรมด้านศิลปะ การอ่าน การทำการบ้าน การร้องเพลง งานฝีมือ
2. กิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ การดูโทรทัศน์ และภาพยนตร์
3. กิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนชายชอบรวมกลุ่มในการจัดกิจกรรมมากกว่านักเรียนหญิง
4. นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจนใช้เวลาว่างในการทำงานมากกว่านักเรียนที่มีฐานะดี
5. นักเรียนหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง หรือสูงจะเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ
6. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะใช้เวลาว่างในการร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนมาก

ฟลอยด์ สตีร์วอลต์ (Floyd Stierwalt 1966 : 2057-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 365 คน ที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา 11 แห่ง ในเมืองโอคลาโฮมา (Oklahoma) ซึ่งมีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. คะแนนของนักเรียนมีความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม

2. ชนิดของกิจกรรมซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วม ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียน แต่เมื่อเปรียบเทียบฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของนักเรียนทั้งสองกลุ่มพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมมีความแตกต่างกันมาก

✓ โรเบิร์ต แฮกเกอร์ตี (Robert Hagerty 1970 : 2401 A) ได้ทำการวิจัย เรื่องการตรวจสอบโครงการศึกษากิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในรัฐมิชิแกน การวิจัยนี้มุ่งศึกษาระเบียบวิธีการศึกษากิจกรรมนักเรียนที่กระทำกันอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในรัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา โดยชี้ให้เห็นปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษากิจกรรมนั้น และศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับโครงการศึกษากิจกรรมนักเรียน ได้แก่วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการกิจกรรมนักเรียน บทบาทของสภานักเรียนที่มีต่องานด้านกิจกรรมนักเรียน ปฏิกริยาของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม วิธีการประเมินผล ปฏิทินการศึกษากิจกรรม และการจัดกลุ่มกิจกรรมของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมโรงเรียน โดยมีการให้เวลาสำหรับกิจกรรม และถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการศึกษา แต่ลักษณะการดำเนินงานยังมีข้อบกพร่องอยู่ เช่น ผู้บริหารได้เข้ามาควบคุมการบริหารด้านกิจกรรมนักเรียน โดยการกำหนดตัดสินใจในเรื่องชนิดของกิจกรรมที่ควรจัดและไม่ควรจัด รวมทั้งวางนโยบาย อำนวยความสะดวกในการศึกษากิจกรรม เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาและการประเมินผล อย่างไรก็ตามมีหลักฐานชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มในการศึกษากิจกรรมจะมีความสำเร็จถึงขั้นที่รวมวิชาการศึกษากิจกรรมเข้าไว้ในหลักสูตรและเปิดเป็นชั้นเรียนพิเศษ

โรเบิร์ต กิตบอลท์ (Robert Guitbault 1974 : 3050 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งเป็นโปรแกรมกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน 3 ระดับ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษากิจกรรมสำหรับนักเรียนระดับ 6-7-8 ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และศึกษาประเภทของกิจกรรมและความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับและได้รับการยอมรับ ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในคอนเนคตัท (Connecticut) จำนวน 45 โรงเรียน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 445 คน ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ อ่านจากเอกสารและวิทยานิพนธ์อื่น ๆ

### ผลการวิจัยพบว่า

1. ความแตกต่างด้านตัวเด็กนักเรียน พบว่าในระดับเกรด 6-7-8 และ 7-8-9 มีความสนใจด้านการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนน้อยกว่าเด็กนักเรียนในระดับเกรด 7-8
2. เด็กนักเรียนในระดับเกรด 6-7-8 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเห็นว่าสนุกมากกว่าเด็กนักเรียนในระดับเกรดอื่น ๆ

วิลเลียม ชาลส์ (William Charles 1978 : 3499 A - 3450 A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐโอคลาโฮมา (Oklahoma) จำนวน 478 คน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนส่วนใหญ่จัดโปรแกรมกิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก
2. กิจกรรมส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ เวลา และการวัดประเมินผลจากผู้บริหารโรงเรียน
3. นักเรียนจำนวนมากได้เข้าร่วมกิจกรรมประเภทการกีฬา การร่วมอภิปราย โต้วาที และเป็นสมาชิกชุมนุมวิชาการต่าง ๆ
4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แต่ก็ไม่เสมอไป จะมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ปฏิเสธการเข้าร่วมกิจกรรมแต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั่ว ๆ ไป กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ก็จะเป็นงานวิจัยประเภทศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร สำหรับงานวิจัยที่เป็นโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีน้อยมาก โดยเป็นโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ในระดับมัศึกษานั้นมีเฉพาะโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย งานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษโดยตรงนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำการวิจัยไว้ ผู้วิจัยจึงเกิดความคิดที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับ

เรื่องนี้และได้จัดทำเป็นโครงการศตภิษกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้ที่ต้องการศตภิษกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษได้นำไปใช้ใช้ได้จริง โดยมีการเตรียมเนื้อหาและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ให้ผู้จัดได้เลือกนำไปใช้ที่ท้ายโครงการ



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย